

NADACE PRO ZÁCHRANU A OBNOVU JIZERSKÝCH HOR

OBNOVA NÁVŠTĚVNICKÉ INFRASTRUKTURY V JIZERSKÝCH HORÁCH

Nadace pro záchranu a obnovu Jizerských hor

sídlo: Vaňurova 465/20, 460 01 Liberec 3

kancelář: Matoušova 453/21, 460 01 Liberec 3

IČ: 467 460 30

zastoupená Mgr. Ondřejem Petrovským, ředitelem

tel: 605 701 503

email: jizerky@ecn.cz

web: jizerky.ecn.cz

bankovní spojení: 346 35 88/0300

březen 2015

ZÁMĚRY A CÍLE PROJEKTU

Území Libereckého kraje je oblastí s největším podílem zvláště chráněných území v České republice, a to pro jeho morfologickou různorodost, která diferencuje a vytváří vysokou míru biologické rozmanitosti a pestré spektrum krajinných oblastí se specifickými přírodními a kulturními hodnotami.

Hlavními opěrnými body ochrany životního prostředí jsou v Libereckém kraji chráněná území, jejichž ochrana je stanovena a zaručena zvláštními právními předpisy a jejichž respektování je nutné při každé územně plánovací i stavební činnosti.

Vytváření územně technických podmínek za účelem dosažení vyváženosti zájmů ochrany přírody a krajiny se zájmy cestovního ruchu a ostatních sociálně ekonomických aktivit v území Chráněné krajinné oblasti Jizerské hory je jedním z hlavních cílů Libereckého kraje.

Oblast Jizerských hor lze charakterizovat jako území značných kontrastů, které je oblastí:

- přírodně velmi hodnotnou a společensky atraktivní nacházející se v těsném kontaktu s největší rozvojovou částí Libereckého kraje (soustředění Liberec a Jablonec nad Nisou), ale zároveň oblastí s nejvíce zaostávající a problémovou částí Libereckého kraje (Frýdlantsko)
- s velmi vhodnými podmínkami pro poskytování ochrany přírodních a krajinných hodnot (CHKO), ale zároveň oblastí s velmi vysokým turistickým zatížením a oblastí s nejatraktivnějším potenciálem pro rekreaci a sport a oblastí s vysokou koncentrací tradičních středisek cestovního ruchu a sportovně rekreačních aktivit
- s vysokou hustotou zastavěných ploch a z toho plynoucích požadavků na kapacity dopravní a technické infrastruktury, ale zároveň oblastí s nevyhovující dopravní dostupností území a propojitelnosti středisek rekreace včetně vazeb příhraničních

Z výše uvedeného vyplývá, že v rámci Libereckého kraje není a nebude vždy snadné nalézt jednoduché řešení splňující podmínky všech dotčených stran. V územním rozvoji je však nezbytné koordinovat a regulovat rekreační využití území s ohledem na jeho přírodní podmínky a krajinné hodnoty.

Nezbytným předpokladem poznání hodnot území Libereckého kraje, a to zejména jeho hodnot přírodních a kulturních, je jejich ochrana a následná interpretace, zahrnující i osvětu, díky které by se mělo předejít nežádoucí devastaci těchto kvalit regionu. Atraktivní interpretace a fungující návštěvnická infrastruktura by měly být vhodnými předpoklady rozvoje šetrného cestovního ruchu.

Projektová dokumentace řeší opravu devíti turisticky značených atraktivních lokalit v Jizerských horách – výstupovou trasu na Ptačí kupy a navazující cestu na Holubník, výstupovou trasu Hajní kostel – Kozí stezka – Frýdlantské cimbuří – Polední kameny – Pavlova cesta, výstupovou trasu na Paličnick, zabezpečení přístupu na vyhlídku z Pytláckých kamenů na Velkou Jizerskou louku, nezbytné protierozní úpravy v trase naučné stezky Oldřichovské háje a skály, obnovu zamokřelé Umrlčí cesty, opravu kryté studánky Karlov, doplnění odpočívadla U Švédů pod Dračím vrchem informační tabulí a obnovu zamokřelé cesty u lomu Hraničná.

Je nezbytné připomenout vysokou náročnost navržených oprav a úprav, protože většina z nich je prakticky nedostupná jakoukoliv technikou, což znamená převahu ruční práce včetně dopravy veškerého potřebného materiálu na místo určení.

Rovněž drsné podmínky Jizerských hor vyžadují použití kvalitních trvanlivých materiálů (pevné dřevo, místní kámen). Podmínky ve zdejších horách jsou nesrovnatelně náročnější, ale bohužel i finančně nákladnější, než stavby obdobného charakteru v jiných částech České republiky.

Opravy spočívají především v šetrné sanaci poškozených míst nebo v jejich doplnění z hlediska bezpečnosti návštěvníků Jizerských hor.

Zamokřelá místa budou překlenuta šetrnými povalovými chodníky, vznikající projevy eroze budou sanovány, obtížně schůdná místa budou doplněna jednoduchými dřevěnými schodišti se zábradlím, chodníky ve svazích budou doplněny dřevěnými schodišťovými stupni, odvodnění bude řešeno dřevěnými svodnicemi, přes žulové bloky a plotny budou trasy zabezpečeny a usměrněny ocelovými stupy zakotvenými do bloků, doplněných řetězem.

V místech vyšlapaných různými „divokými“ pěšinami budou stezky vráceny na původní vyznačenou trasu. Zamezení pohybu mimo trasu bude zabezpečeno „přírodním nepořádkem“, to je umístěním místních na zemi ležících zbytků dřevin, kmenů, větví apod. podél trasy, tak aby tvořily přirozenou překážku. Kmeny spadlé na trasu budou prořezány.

Projekt **„Obnova návštěvnické infrastruktury v Jizerských horách“** navazuje a je plně v souladu s Plánem péče pro CHKO Jizerské hory s platností od 1. 1. 2011 – 31. 12. 2020.

Projekt je i v souladu s koncepcí Libereckého kraje, zejména v části „upřesňování multifunkčního turistického koridoru „Nová Hřebenovka“ a „Jizera“ systémem pěších tras a cílových objektů včetně přeshraničních návazností.

Rozsah úprav byl během zpracování dokumentace konzultován se zástupci Lesů české republiky, s.p., Správou Chráněné krajinné oblasti Jizerské hory a stavebníkem.

Doba realizace projektu

Zahájení realizace projektu závisí na průběhu výběrového řízení a následných administrativních procedur. Za příznivých okolností lze předpokládat zahájení prací na některých dílčích částech – Obnova Umlřčí cesty a Studánka Karlov – již v létě 2014. Jinak bude většina prací prováděna v témže roce na podzim a dokončena by měla být nejpozději do poloviny roku 2015.

Lokalizace projektu v CHKO, ZCHÚ, EVL či PO

Všechny zájmové lokality (Výstupovka na Ptačí kupy a Holubník, Hajní kostel a Polední kameny, Výstupovka na Paličnick, Vyhlídka z Pytláckých kamenů na Velkou Jizerskou louku, Úpravy v trase naučné stezky Oldřichovské háje a skály, Obnova Umlřčí cesty, Studánka Karlov, Odpočívadlo U Švédů pod Dračím vrchem, Chodník u lomu Hraničná) **náleží také do Chráněné krajinné oblasti Jizerské hory.**

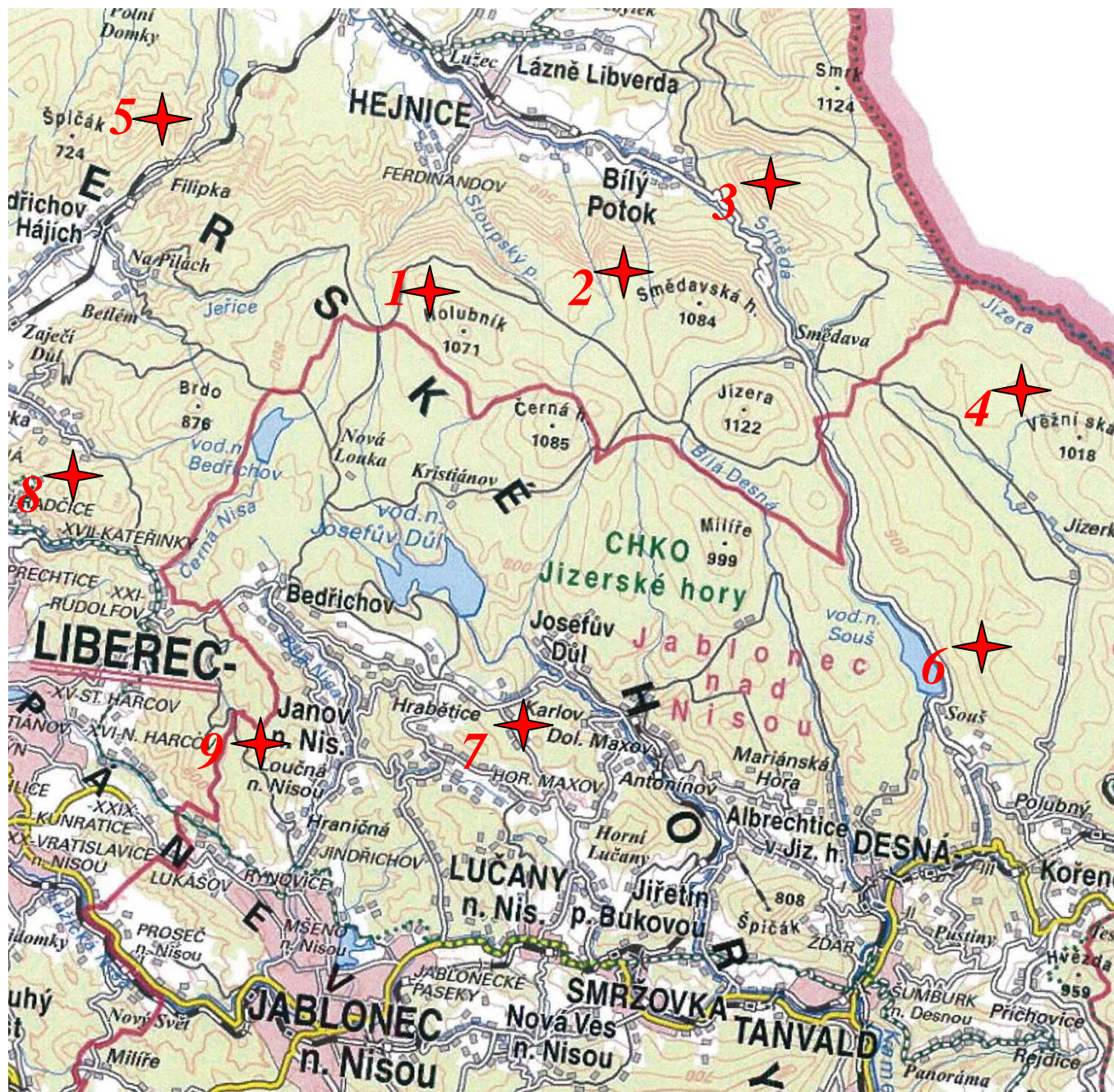
Dílčí části Výstupovka na Ptačí kupy a Holubník, Hajní kostel a Polední kameny, Vyhlídka z Pytláckých kamenů na Velkou Jizerskou louku, Úpravy v trase naučné stezky Oldřichovské háje a skály, se nacházejí **v území Natura 2000 - ptačí oblasti „Jizerské hory“.**

Dílčí části Výstupovka na Ptačí kupy a Holubník, Hajní kostel a Polední kameny, Výstupovka na Paličnick, Úpravy v trase naučné stezky Oldřichovské háje a skály se nacházejí **v území Natura 2000 - evropsky významných lokalitách.**

Lokalizace podle katastru nemovitostí

<i>Dílčí část projektu</i>	<i>Katastrální území</i>	<i>Parcela - číslo</i>	<i>Parcela - podlomení</i>	<i>Výměra parcely (ha)</i>	<i>Kultura</i>
1 = Výstupovka na Ptačí kupy a Holubník	Hejnice	1224	1	438,3900	lesní
2 = Hajní kostel a Polední kameny	Hejnice	1247	1	999,8898	lesní
3 = Výstupovka na Paličnick	Bílý Potok pod Smrkem	1760	1	479,8675	lesní
4 = Vyhlídka z Pytláckých kamenů na Velkou Jizerskou louku	Jizerka	1772	1	1286,5731	lesní
5 = Úpravy v trase naučné stezky Oldřichovské háje a skály	Oldřichov v Hájích	1734	14	64,8019	lesní
6 = Obnova Umlřčí cesty	Polubný	886	1	715,0471	lesní
7 = Studánka Karlov	Karlov u Josefova Dolu	1846	1	0,1503	lesní
8 = Odpočívadlo U Švédů pod Dračím vrchem	Fojtka	1197		100,1923	lesní
9 = Chodník u lomu Hraničná	Hraničná	839		0,5672	ostatní

Orientační mapa

Legenda:

- 1) Výstupovka na Ptačí kupy a Holubník - sanace erozních rýh a odvodnění, umístění dřevěného schodiště těsně nad terénem s oboustranným zábradlím, doplnění stávajícího dubového fošnového chodníku.
- 2) Hajní kostel a Polední kameny - urovnání stávajících kamenných stupňů, nahrazení stávajících dřevěných schodišť, oprava kamenných svodnic, doplnění dřevěných svodnic.
- 3) Výstupovka na Paličnick - obnovu turistického chodníku poškozeného erozí.
- 4) Vyhlídka z Pytláckých kamenů na Velkou Jizerskou - vhodnější zpřístupnění vyhlídky, zabezpečení ocelovými stupy a doplnění řetězem.
- 5) Úpravy v trase naučné stezky Oldřichovské háje a skály - instalace dřevěných dubových schodišť se zábradlím, odvodnění povrchu, zabezpečení stoupání a klesání dřevěnými stupni, zajištění ochrany před vymíláním.
- 6) Obnova Umrlčí cesty - obnovení původních odvodňovacích prvků, doplnění podélných příkopů, nahrazení zříceného dřevěného mostu, úprava povrchu pro pěší šterkodrtí na podkladu z technické textilie.
- 7) Studánka Karlov - vyčištění studánky a odtoku, oprava a zvýšení kamenného zdiva nad terén, úprava okolního terénu a vybudování nového dřevěného přístřešku se svlakovými dveřmi.
- 8) Odpočívadlo U Švédů pod Dračím vrchem - doplnění informační tabule.
- 9) Chodník u lomu Hraničná - zhotovení dřevěného fošnového chodníku, oprava stávajících kamenných svodnic.

DÍLČÍ ČÁSTI PROJEKTU

1 Výstupovka na Ptačí kupy a Holubník

Projektová dokumentace řeší opravu červeně značené turistické cesty Klubu českých turistů z rozcestí pod Ptačími kupami přes Ptačí kupy na Holubník. Opravy se budou provádět v trase stávající cesty, respektive pěšiny. Směrové a výškové uspořádání trasy se nemění. Trasa byla upravována v omezeném rozsahu v rámci projektu Jizerská magistrála pro pěší turistiku.

Opravy povrchu spočívají v sanaci erozních rýh na trase stezky po přívalových deštích, zabezpečení chodníku ve svazích dřevěnými schodišťovými stupni, odvodněním dřevěnými svodnicemi. Ve strmém rozbahněném výšvihu bude umístěno dřevěné schodiště na terénu, respektive těsně nad terénem s oboustranným zábradlím usměrňujícím pohyb pěších. Přes žulové bloky a plotny bude trasa zabezpečena a usměrněna ocelovými stupy zakotvenými do bloků, doplněných řetězem. V místech vyšlapaných různými „divokými“ pěšinami bude stezka vrácena na vyznačenou trasu.

V části před vrcholem Holubníku bude doplněn stávající dubový fošnový chodník (dlouhodobý vžitý a užívaný nesprávný název „poválek“ nebo „poválkový chodník“ znamená užití dřevěné tyčoviny místo fošen) před začátkem a za koncem.

2. Hajní kostel a Polední kameny

2.1 Část Frýdlantské cimbuří - Kozí stezka – Hajní kostel

Projektová dokumentace řeší opravu zeleně značené odbočky turistické cesty Klubu českých turistů z Kozí stezky v údolí Černého potoka na Hajní kostel, skalní vyhlídku. Dále pak je řešena oprava žlutě značené turistické cesty Klubu českých turistů z Kozí stezky v údolí Černého potoka na Frýdlantské cimbuří.

Opravy povrchu spočívají v urovnání stávajících kamenných stupňů, v nahrazení stávajících dřevěných schodišť na terénu dřevěnými schodišťovými stupni, v opravě, vyčištění kamenných svodnic, v doplnění dřevěnými svodnicemi.

2.2 Část Frýdlantské cimbuří – Polední kameny – Pavlova cesta

Projektová dokumentace řeší opravu žlutě značené turistické cesty Klubu českých turistů z rozcestí u Frýdlantského cimbuří přes Polední kameny na Pavlovu cestu. Opravy se budou provádět v trase stávající cesty, respektive pěšiny.

Opravy povrchu spočívají v odvodnění povrchu cesty svodnicemi, v zabezpečení stoupání a klesání dřevěnými stupni. Ve strmém, částečně rozbahněném výšvihu bude umístěno dřevěné schodiště na terénu, respektive těsně nad terénem podél žulových bloků s jednostranným zábradlím usměrňujícím pohyb pěších. Zábradlí na druhé straně bude nahrazeno řetězem zakotveným do žulových bloků podél schodiště.

Ve velmi zamokřené části po sestupu z Poledních kamenů, před Richtrovou cestou budou umístěny dubové fošnové chodníky (dlouhodobý vžitý a užívaný nesprávný název „poválek, poválkový chodník“ znamená užití dřevěné tyčoviny místo fošen).

3. Výstupovka na Paličnick

Objekt se nachází na severním svahu Paličnicku a vede z levého břehu Hajního potoka, který mostkem s dřevěnou mostovkou přechází a navazuje nejprve na svážnici a posléze na lesní cestu, která končí na lesní cestě Smuteční nad horskou chatou Bártlovka. Lesnický prochází převážně smíšenými porosty, s převahou listnáčů, různého stáří.

Tato část projektu řeší obnovu turistického chodníku od Hajního potoka na Paličnick v délce 1035,0 m. Z původního chodníku jsou patrné pouze zbytky zemních prací, původního odvodnění a kamenných svodnic. V důsledku porušeného odvodnění došlo časem k erozi povrchu, takže chodník ve většině své délky slouží jako koryto srážkových vod a eroze je stále aktivní.

Účelem rekonstrukce turistického chodníku je umožnění pohybu návštěvníků této atraktivní lokality po upraveném povrchu v dostatečně šíř (maximálně 2,0 m). Upravený povrch zvýší bezpečnost pohybu návštěvníků a v nemalé míře omezí pokračující erozi. Provoz cyklistů a motokářů se nepředpokládá a bude znemožněn technickými opatřeními (neprůjezdné zábrany).

4. Vyhlídka z Pytláckých kamenů na Velkou Jizerskou louku

Dokumentace řeší snadnější zpřístupnění vyhlídky z Pytláckých kamenů. Výstup na Pytlácké kameny je v současné době vyznačen červenou tvarovou značkou jako odbočka na vrchol. Vzhledem k velkým kamenným blokům hledají návštěvníci při výstupu snadnější varianty. Usnadnění výstupu umělými prvky usměrní vystupující na vyznačenou trasu.

Na jednání se zástupci vlastníka pozemku, Lesů české republiky, s.p., Správy Chráněné krajinné oblasti Jizerské hory a stavebníkem byla zvolena varianta několika málo umělých ocelových stupů. Vrcholová plošina a bloky nebudou opatřeny zábradlím.

5. Úpravy v trase naučné stezky Oldřichovské háje a skály

5.1 Část Oldřichovské sedlo – Lysé skály

Projektová dokumentace řeší opravu zeleně značené turistické cesty Klubu českých turistů z Oldřichovského sedla k Lysým skalám. Opravy se budou provádět v trase stávající cesty, respektive pěšiny.

Trasa byla upravována v omezeném rozsahu v rámci projektu Jizerská magistrála pro pěší turistiku. Dřevěné dubové schodiště na začátku části (km 0,000 – 0,400) bylo vyprojektováno v rámci projektu „Nová Hřebenovka, česko – polská část“, nebylo realizováno a bylo převzato do této dokumentace.

Opravy povrchu spočívají v opravě odvodnění povrchu cesty svodnicemi, v zabezpečení stoupání a klesání dřevěnými stupni. Ve stržích, úvozech v počáteční části trasy je instalováno dřevěné dubové schodiště umístěné v polovině výšky úvozu, uložené na příčných dřevěných nosících, s jednostranným zábradlím. V úvozu, pod schodištěm, jsou osazeny dřevěné hrázky, zábrany zadržující naplavenou zeminu jako obrana proti dalšímu vymílání.

5.2 Část Výstup na Oldřichovský Špičák

Projektová dokumentace řeší opravu žlutě značené turistické cesty Klubu českých turistů, výstup na Oldřichovský Špičák od západu, z rozcestí Pod Špičákem. Opravy se budou provádět v trase stávající cesty, respektive pěšiny. Trasa byla upravována v omezeném rozsahu v rámci projektu Jizerská magistrála pro pěší turistiku.

Opravy povrchu spočívají v opravě odvodnění povrchu cesty svodnicemi, v zabezpečení stoupání a klesání dřevěnými stupni. Na strmém výšvihu bude opraveno, respektive vyměněno dřevěné schodiště na terénu (těsně nad terémem) a doplněno oboustranným zábradlím usměrňujícím pohyb pěších.

6. Obnova Umlčí cesty

Projektová dokumentace řeší opravu modře značené turistické cesty Klubu českých turistů z Jizerky k přehradě Souš v části od Blátivé cesty po Knížecí cestu. Opravy se budou provádět v trase stávající, velmi zvodnělé cesty. Popis úprav úseků včetně staničení a fotodokumentace byl převzat z dokumentace „Nová hřebenovka, česko – polská část“ vypracované v roce 2007.

Tato dokumentace řeší obnovu úseku od rozcestí s Blátivou cestou na rozcestí s Knížecí cestou, t.j. od původního staničení km 01,307 do km 01,825.

Při místním šetření během zpracování této dokumentace za účasti stavebníka, zástupců Lesů České republiky s.p. a následně po konzultaci na Obecním úřadě obce Kořenov byla dohodnutá následující úprava:

- budou obnoveny původní odvodňovací prvky, podélné příkopy a doplněny o nové, podélné příkopy budou vymezovat prostor (šířku) 3,00 m,
- zemní svodnice,
- v ose trasy bude úprava pro pěší provoz šířky cca 1,25 m a s finální úpravou eluviem žuly, alt. šterkodrtě na podkladu z technické textilie,
- zřícený dřevěný most přes vodoteč bude nahrazen betonovou troubou.

7. Studánka Karlov

Projektová dokumentace řeší opravu stávající studánky Karlov. Jedná se o kamennou studánku s prostorem 1,00 x 1,00 m, s kamenným schodištěm mimo půdorys, krytou dřevěným přístřeškem s pultovou střechou. Vstup na schodiště je svlakovými dveřmi. Okolí studánky je zarostlé, přístřešek v havarijním stavu.

Oprava spočívá v odstranění stávajícího přístřešku, ve vyčištění studánky, v opravě a zvýšení stávajícího kamenného zdiva nad současný terén, v úpravě, vyrovnání a vysvahování terénu od studánky, ve vyčištění odtoku a nového dřevěného přístřešku se svlakovými dveřmi dle výkresu.

8. Odpočívadlo U Švédů pod Dračím vrchem

Projektová dokumentace řeší doplnění odpočívadla U Švédů pod Dračím vrchem o informační tabuli s údaji o historii místa.

Jedná se dřevěnou konstrukci informační tabule s betonovými základovými patkami dle výkresu. Vlastní informační tabule bude provedena jako samolepící folie s barevným vodostálým a světlostálým potiskem formátu 0,7 x 1,0 m, s připevněním na AL plech a závěrečnou UV laminací.

9. Chodník u lomu Hraničná

Projektová dokumentace řeší opravu povrchu červeně značené turistické cesty Klubu českých turistů č. 0342 v trase stávající lesní cesty dle situace.

Opravy povrchu spočívají ve zhotovení dřevěného fošnového chodníku (dlouhodobě používaný název „poválkový chodník“ znamenal užívání dřevěné tyčoviny místo nynějších fošen) šíře 1,20 m od rozcestí lesních cest přes velmi zvodnělé místo trasy lesní cesty na lokálním rašeliništi (v současné době na trase turistické značené cesty lesním porostem) a opravě tří stávajících kamenných svodnic. Délka celého úseku činí 0,181 km.

SOUHRNNÝ ROZPOČET PROJEKTU (po výběrovém řízení)

<i>Položka</i>	<i>Cena (Kč)</i>
Výstupovka na Ptačí kupy a Holubník	820 750,-
Hajní kostel a Polední kameny	769 326,-
Výstupovka na Paličnick	527 198,-
Vyhlídky z Pytláckých kamenů na Velkou Jizerskou louku	65 505,-
Úpravy v trase naučné stezky Oldřichovské háje a skály	1 030 037,-
Obnova Umrlčí cesty	363 248,-
Studánka Karlov	58 105,-
Odpočívadlo U Švédů pod Dračím vrchem	36 609,-
Chodník u lomu Hraničná	327 003,-
Rezerva (do 5%)	199 889,-
Náklady na zhotovení projektové dokumentace	199 000,-
Náklady na propagační materiál	2 218,-
Náklady na autorský dozor (do 3%)	125 997,-
<i>Celkové náklady bez DPH</i>	4 524 885,-
DPH (21%)	950 226,-
<i>Celkové náklady včetně DPH</i>	5 475 111,-

FOTODOKUMENTACE

Chodník u lomu Hraničná

Chodník u lomu Hraničná

Výstup na Oldřichovský Špičák

Studánka Karlov

Výstupovka na Ptačí kupy a Holubník

Výstupovka na Paličnick